

I E L T E A T R E

AL TEATRE OLYMPIA

L'Opera Russa de París

Es curiós, tant pel que fa a la substància musical, com pel que toca a l'estil i a la tècnica de la partitura de la *Khovantxina*, a apenes s'endevinarà que aquesta obra mussorgskiana és posterior d'una colla d'anys al *Boris Godunov*. És difícil de dir com i per què, però teniu la impressió que tot és més «regular» aquí, més civilitzat, més sage. Aquella cabellera hirsuta i el despenat genial del Mussorgski del *Boris*, tan rebel a la pinta de Rimski-Korsakov, sembla que s'hagi deixat amoixar i àdhuc ha pres per ci per lla un ondulat d'una correcció que devia encantar el professor.

Aquella gota de licor italià (penseu en el duo de Marina i Xuisi abans de protestar), que porta la melodia del *Boris* en alguna pàgina, corre més abundant per la vena melòdica de la *Khovantxina*. A l'últim acte, sobretot, en el petit duo de Marfa i el príncep Kovanski, arriba a un grau de dolçor que fa pensar seriosament si Rimski no haurà forçat la dosi i no en serà en gran part responsable. Ha estat capaç d'això i molt més, com ja se sap bé avui. La seva tutela plana com una ombra damunt de tota aquesta partitura. El Mussorgski de *La cambra d'infants* o de les *Cançons i danses de la mort* hi és a tot arreu, però com velat, com en to menor. No hi ha la lluminositat ni el nervi del *Boris*, ni la brillantesa dels seus «números» de parada; la riquesa d'inventió, l'originalitat indomable dels seus períodes asimètrics i de les seves grafies harmòniques de la *Khovantxina*, tot hi és més polit, suavitzat i amb els caires morts.

La mà—i la barba—del professor, es veuen passar per la partitura a diferents indrets amb molta claredat, i d'una manera inconfusible en les danses perses. El «procediment» d'instrumentació àdhuc podria citar-se aquí com un exemple dels més típics de la manera, no de Mussorgski, sinó de l'autor del *Gall d'or*.

Així i tot, però, la bellesa de la *Khovantxina* s'ha demostrat—com el *Boris*—indestructible, a desgrat de totes les barbes. És plena de moments admirables que s'han de posar entre els més felicitats de l'òpera russa. Només que pel bellíssim tercer acte—pel meu gust, el més ric de substància musical—valdria la pena d'incorporar i de mantenir la *Khovantxina* en el repertori. Tots els cors d'aquest acte, l'Ària de Xakloviti i l'escena característica de l'escribà, són peces mestres, veritables peces d'antologia.

El *Boris* que avui coneixem és el *Boris* falsificat per Rimski-Korsakov. L'expressió és dura, però no excessiva. Robert Godet, a la *Revue Musicale*, i Egon Wellesz, a la *Musik*—els primers que varen tenir ocasió de veure la partitura original de Mussorgski—, ens han fet veure amb exemples, que són una acusació aclaparadora, l'audàcia desconcertant, la total manca d'escrúpul amb què Rimski va procedir a la «correcció» del *Boris* autèntic.

L'èxit sensacional que va tenir a la primavera del 1928, a Leningrad, l'estrena del *Boris* original, va decidir la secció de música de l'Editorial Soviética a publicar una edició completa de les obres de Mussorgski rigorosament basada en els manuscrits de l'autor. Fins ara han vist la llum, al costat de la reducció a piano del *Boris*, una sèrie de petites composicions vocals, i, sobretot, les meravelloses *Cançons i danses de la mort*.

La confrontació d'aquestes publicacions amb les «transcripcions lliures» de Rimski—així les anomenava ell mateix—fan enyorar definitivament la llegenda propagada per l'escola rimskiana, que ens volia presentar un Mussorgski dilettant, deixat de la mà de Déu i orfe de les tècniques més elementals, i les seves obres com el gòchis d'un geni alcoholitzat, visions d'una estranya lucidesa i puixança musical, però que no haurien estat presentables sense la «re-

dacció» de Rimski. No; Mussorgski tenia plena consciència del que feia. Els seus quaderns d'esbossos parlen un llenguatge ben clar en aquest sentit. El seu desig veient de «veritat» musical, l'horror que sentia per la fórmula estereotipada, per la frase feta, li fan rebutjar tenaçment tots els clisxés d'escola i l'empenyen a innovar, a crear

Slavianski d'Agnevev

de nou tota cosa, cada harmonia, cada marxa de veus, com si res hagués estat, sense recordar que s'hagi fet música abans que ell i que tots aquests elements tenien un funcionament tradicional.

Però aquestes harmonies anti-escolàstiques, que irritaven el bon sens del professor Rimski, i que ell anava redreçant infatigablement, anticipen el concepte debussyista i postdebussyista de l'acord i del color harmònic, en una mida molt més important del que fins ara s'havia pogut sospitar. I els cors del *Boris*, en l'escriptura original, sonen millor, és clar, que en la versió docta, i l'orquestra del dilettant Mussorgski té qualitats i refinaments de sonoritat que la *cuisine* rimskiana no ha arribat a somiar mai.

Els artistes russos de París no ens podien dur, es comprèn, el *Boris* autèntic de Leningrad. Però sí que els hauriem pogut exigir almenys una versió íntegra de l'obra mestra de Mussorgski. La supressió d'escenes senceres i de personatges i tot és inacceptable.

En conjunt, la companyia d'òpera russa de París dona una interpretació excel·lent d'aquestes obres. Remarcable sobretot pel moviment segur i animat amb què és portada tothora. El joc de conjunt està ben lligat; té disciplina i té estil. I és més rar encara veure tan acurat l'equilibri de l'ensemble i el sentit de la composició escènica. Els artistes russos són tots actors de raça; els seus personatges són viscits i jugats intensament i sense un moment de relàche mentre són a l'escena, encara que tinguin un tacet de mig acte.

A remarcar, sobretot, el magnífic Boris de Romito Salaviev. Nina d'Agnevev presta al personatge de Marfa (Khovantxina) i a l'hostalera del *Boris* el seu contralt lluminós i un joc intel·ligent i matísat. Vladimir Karaviev és un excellent actor i un cantant remarcable. Només es poden fer elogis d'un conjunt d'artistes com Olga Monska, E. Richter, Zakharov, Dievski, Andreev, Levitzki, Kalinin...

Els cors admirables i plens de vida. Lleuat d'alguna vacil·lació al començ, deguda tal vegada a la ingratitud acústica del local—sobretot quan al principi hi manca encara coixí de públic, aquest públic nostre que no sap ésser puntual enlloc—molt segurs i precisos. La plenitud sonora del registre greu dels baixos encanta, com sempre, i fa bisar algun número.

El mestre Slavianski és digne de tot elogi. Queda absorbit una mica per l'esforç de lligar l'escena i l'orquestra, en un local de condicions acústiques horribles. Amb poques proves és una feina àrdua, però se'n surt d'una manera sorprenent. L'orquestra... a la defensiva, però es defensa amb gran valentia.

ROBERT GERHARD

Rivera = De Rosas

S'ha dit que Enrique de Rosas era un actor argentí. Perlem-ne. De fet és un actor bonaerenc; argentí, no. De Buenos Aires, sí. És a dir, fill d'aquesta barreja extraordinària que és aquella capital. El seu pare era italià i es deia Rossi; la seva mare albanesa i es diu Váccaro. La seva àvia es deia Mattano i també havia nascut a vora de l'Adriàtic. De Rosas ja va néixer a Buenos Aires i s'assimilà a la vida cosmopolita d'aquella ciutat. Naturalment que un noi nat en un poble on l'educació va a càrrec de l'Estat, es pot considerar com un producte del país, i no pas com un ésser assimilat per l'ambient i la cultura que el volten. Però és que el pare d'Enrique de Rosas, italià fins al moll dels ossos, no deixava parlar a casa seva altra llengua que la italiana, i la seva muller, perquè no es perdés la seva llengua, parlava l'albanès, o millor dit, una de les dues formes existents avui dia, en mig de les arbitrarietats dialectals.

De Rosas va aprendre l'italià, l'albanès i el llenguatge argentí amb tots els modismes i mots expressius del ral·la alhora. Poc després aprengué el francès tot fent de sabater i llençant-se a la vida bohèmia, dormir poc i divertir-se, quan encara no tenia quinze anys.

Sembla que el pare de De Rosas era un italià aventurer al qual la vida havia donat tantes empenyes, que s'havia tornat esquerp per la família. Era dictatorial; feia regnar una disciplina casernària.

Tot no eren pas flors i violes. La vida era dura i el noi De Rosas va passar els seus primers anys en mig de moltes privacions. Així sí, de petit ja tenia l'ambició d'ésser artista. No ho deia a ningú, per por del pare, que no transigia amb el que ell, treballador i emigrant, considerava droperia i vici. I el noi De Rosas, quan podia, s'escapava al primitiu teatre. Poc hi podia anar per manca de diners.

Una vegada que el seu pare va estar malalt, De Rosas s'encarregà del taller de sabater i va treballar, durant cinc mesos seguits, més de divuit hores diàries per tal de salvar el negoci i la família, que era nombrosa. Per una malifeta infantil, el seu pare el tregué de casa i Enrique es guanyà la vida fent una mica de tot: fuster, empaperador, aprenent, portador de lletres i venedor de diaris. Encara que aquest ofici el va fer per venjança. El seu pare donava una festa de família, potser per commemorar el dia de la casa de Saboya. La mare havia intercedit prop del pare, però aquest no volia perdonar. Enrique es posà a vendre diaris a la porta mateix de casa seva, quan anaven entrant convidats i familiars. No en va pas vendre gaires, però, perquè quan hom advertí que el noi cridava *La Nación* i *La Prensa* al carrer, va sortir el pare amb un garrot disposat a esberlar-li el cap. Sort que el noi pogué fugir.

De Rosas es va dedicar al teatre nacional quan aquest passava de la pista a l'escenari; quan els Podestà feien pantomimes patriòtic-sentimentals. Llavors el divorci amb la família fou total. De Rosas no tornà a casa seva fins que triomfà fent un paper i els crítics veieren en ell una futura personalitat, i el pare, vanitós com tots els italians, en veure el seu fill pels diaris, s'enterní i el perdonà.

La vida teatral d'Enrique de Rosas ha estat múltiple i arbitrària. Ha fet de tot: melodrama, vodevil, guinyol, comèdia, revistes, drama, sainets, etc. Però, després de treballar molt, de cercar nous horitzons, trobà el seu camí: la farsa. Aquesta barreja de dramatisme i de grotesc que té tot el seu treball artístic i que és, certament, una novetat manifesta i una tasca molt de la nostra hora. No ha estat un artista que s'hagi fet malbé interpretant tots els gèneres, ni que s'hagi embrutit en el que li donava diners. La seva tasca teatral de depuració i de superació permanent és l'exemple clar que quan dins de l'artista intuïtiu hi ha a més a més intel·ligència es pot fer quelcom més que tancar-se en un repertori. Enrique de Rosas no ha marxat per una sola carretera. Ha volgut seguir tots els camins del teatre. Si un gènere teatral li donava fortuna, canviava tement habitar-se a no suferir la seva tasca. Nosaltres li hem vist fer des de *Barranca abajo*, de Florencio Sánchez, l'uruguai que ha deixat al teatre argentí unes quantes obres mestres, a *El perfume del pecado*, un vodevil picant que implantà la moda de les obres no aptes para señoritas; de *La máscara e il volto*, de Luigi Chiarelli, a *Pare*, de Strindberg.

Enrique de Rosas és un actor extraordinari per la seva facilitat a familiaritzar-se amb els més diversos gèneres teatrals que interpreta. Potser aquest desig de saltar les dificultats que se li presenten davant fa que vulgui interpretar la major quantitat possible d'autors de tota mena i de totes les terres. Ell sap que cada terra té la seva característica teatral, que té el seu to i per això per on ha passat ha volgut fincar-s'hi espiritualment. Catalunya li deu mantes incorporacions d'obres teatrals catalanes al seu repertori.

***

La seva muller Matilde Rivera, que encapçalava amb ell el cartell teatral, es diu encapçalat Matilde Ribera Ruiz. La seva mare es deia Matilde Ruiz Duclos i la seva àvia materna Matilde Duclos. Els pares eren

tots dos de Puerto Rico, i ella va néixer al Brasil. És argentina, pel matrimoni amb l'Enrique de Rosas. Però si la seva mare era portorriquenya, la seva àvia era catalana i havia estat a mitjans del segle XIX una gran actriu que havia treballat l'any 1847 a Barcelona, distingint-se en la interpretació de l'*Edip* i d'*Otello*. Matilde Duclos era filla de l'actor Gonçal Duclos, que anys enrera havia estat una mena de Talma, per

Matilde Rivera

a la societat espanyola, en la mateixa hora potser en què el propi Talma donava lliçons d'amor a l'emperador francès. Gonçal Duclos era un bell galant que conquerí el cor d'una certa baronessa madrilenya, casant-se contra la voluntat de la família, que no volia barrejar la sang blava amb la d'un còmic, considerat encara com a producte indigne de la societat. D'aquest matrimoni sortí la Matilde Duclos més amunt anomenada, que fou cap al 1849 primera actriu de la companyia de Fernando Ossorio, i després anà i tornà d'Espanya a Amèrica i d'Amèrica a Espanya, fins el 1870, en què hi anà per no tornar. Fent un viatge de Mèxic a l'Estat de Puebla, uns bandolers li robaren el capital que duia al damunt; arribà després d'una angüosa travessia a L'Havana, on visqué els darrers anys de la seva vida al costat de la família Payret, propietaris del teatre d'aquest cognom. Si a Matilde Rivera li interessés gaire i fos dora aficionada als títols i als escuts, encara podria aconseguir la reivindicació d'un títol nobiliari que li pertany per ésser-ne pubilla directa.

El seu besavi i la seva àvia eren catalans; aquell s'ignora de quina província, i d'aquesta tan sols se sap que era de Barcelona. Matilde Rivera, pel que es veu i es sap, ha heretat de la seva besàvia la senyorialitat castellana i l'austeritat nobiliària d'aquells títols que vivien tancats en llurs salons, en les hores terribles de la primera guerra civil. Evidentment hi ha en tot l'art de Matilde Rivera com una marca de fàbrica, com una tradició. S'endevina que no és pas una cosa superposada, un fet artificial, sinó una manera natural de moure's, de dir, d'actuar. Fixeu-vos que mai deixa d'ésser senyora. És en aquells papers en què ella ha de descendir a una brutalitat en el dir i en el fer—la Celestina de *Barranca abajo*, per exemple—on endevinem la violència que sofreix per passar pel que no és. Si algun adjectiu li escapa és el d'ésser una actriu senyora.

***

Han tornat a passar per Catalunya aquests artistes a qui la colònia catalana de Buenos Aires ja ha retut l'homenatge de gratitud per l'amor que posen en totes les coses nostres. Se'n van, però no se'n van amb el sarró buit. Se'n duen com sempre obres d'autors d'ací per a donar-les entre el seu repertori internacional que va de Bernard Shaw a Ben Jonson (trasplantat per Lluís Araquistain); de Fraccaroli a Franz Molnar; d'Andréieff a Jules Romains, etc., etc.

FRANCESC MADRID

AL PARAL·LEL

Teatre líric

En publicar-se aquestes ratlles, ja haurà estat estrenada la segona obra de la nova tongada de líric català.

Es retolada així: *La taquillera del cine*, i és original de Gastó A. Mantua, famós sàmetre, autor cèlebre d'*El milionari del Putxet* i de *La Mary Pickford del carrer de l'Hospital*.

En parlar-ne, arran de la inauguració de la temporada, insinuàvem la sospita que el teatre líric català derivaria cap a mals viarans.

Després de *Flors de Marbella*, que era una obra anodina, per bé que plena de bones intencions, aquesta «taquillera» del Coliseum assetjada per tots... La cosa es complica i caldrà pendre mides preventives contra una possible epidèmia de caràcter teatral més perillosa que no pas la grip.

El teatre d'alimentació, que fins ara s'havia localitzat a l'Espanyol i feia alguna escapada escadussera al carrer de l'Ho pital, s'ha estès fins al líric català.

Després d'aquesta en vindran de pitjors. Aquesta temporada veurem visions, més o menys líriques. Hom ja anuncia, per després d'aquesta «taquillera», un títol esgarriós, que no hem arribat a poder descobrir a quin autor pot haver-se-li acudit: *Tot a seixanta cinc cèntims*.

Ara bé. És evident que hi ha coses que no poden ésser. Una d'elles és assolir que el teatre del districte cinquè es mantingui amb una certa dignitat.

Deu ésser l'ambient. Cosa que cau allà, cosa que s'embruta. D'aquest fet podria deduir-se'n una teoria. Que el to del teatre és una conseqüència del lloc on es troba enclavat.

Aquesta mena de teatre no seria prou seriósament al centre de la ciutat. Es clar que ens referim al líric català. Hom el consideraria com una broma de mal gènere.

***

Es clar que tot el que es fa al Paral·lel respecte de teatre passa desapercbut, quan no és ignorat de la resta de la ciutat.

Però fins a cert punt aquesta ignorància o indiferència estableix una llei d'impunitat, de la qual podrien aprofitar-se alguns autors. En el cas al qual ens referim cal parlar-hi una mica de compte. Car, fet i fet, damunt de la porta d'entrada del teatre, tanmateix, hom hi ha col·locat un rètol respectable que enclou una responsabilitat: *Teatre Líric Català*.

Es evident que l'usdefruit d'aquest rètol obliga, al que s'ha permès utilitzar-lo, a certes coses: a no donar, sobretot, la sensació que el teatre líric català ho sigui d'analfabets.

Resumint. Si aquesta temporada, pompósament retolada *Teatre Líric Català*, ha d'ésser una continuació de *La Legió d'Honor*, seria més adequat suprimir aquest nom i posar-n'hi un altre, més modest i no tan comprometedor: *Espectacles Llimona*, per exemple. Amb aquest nom, que no enclou cap responsabilitat, es té més llibertat d'acció. Amb l'altre, no.

I consti que ho trobaríem bé i no hi tindríem res a dir si no hi hagués pel mig una qüestió de qualitat i fins de sentiments.

Hi ha coses que haurien d'ésser tractades amb compte. No fa gens bonic que el primer a qui se li acudi pugui apoderar-se'n i fer-ne un mal ús.

Per ara, aquest és el cas del Teatre Líric Català.

JAUME PASSARELL

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, dijous, a les 9 en punt, 85.ª de propietat i abonament corresponent a dijous, segona representació de l'òpera en 4 actes, de MOZART:

Don Juan

pels cèlebres artistes Maria Nemeth, Maria Zamboni, Carme Asensio, J. Riuave, Alfred Jerges, Ferran Autori, Mestre director: Georg Sebastian

Dissabte, nit, EL BARBER DE SEVILLA amb la famosa

TOTI DAL MONTE

ES DESPATXA A COMPTADURIA

PENELLONS

Es curen radicalment amb TÓPICO MIRET De venda en Farmàcies, i Diputació, 205

TEATRE NOU

TEMPORADA DE TEATRE LÍRIC CATALÀ

Companyia JOSEP LLIMONA

L'èxit de l'any, el divertit i graciós sainet líric en 2 actes, de costums barcelonins:

La taquillera del cinema

Llibre de G. A. Mantua, música dels mestres Demon i Godes.

Prenent-hi part els celebrats artistes: Joan Rosich, Sofia Vergé, Carme Valor, Roseta Marco, Josep Llimona, Cosin, Royo i Freixes.

Teatre Català ROMEA

Companyia catalana VILA·DAVI

Avui, dijous, tarda, teatre per a infants:

Els pastorets a Betlem

amb l'adoració dels Reis d'Orient i el famós Pescador del Remeu.

Nit i cada nit:

El rei de la llana, o els tres fills d'en Formiguera

"STUDIO CINAES"

Kursaal

Presentarà:

Dia 30 de gener de 1931 a les 22 hores.

Es despatxen localitats sense recarrec al KURSAAL, tots els dies, de 5 a 7.

Un film d'A. Cavalcanti, "EN RADE"

Una producció dramàtica "avant-guerre".

Un film d'Eugen Deslaw, "ROBOTS"

Una producció sonora de Renè Clair, "Sous les toits de Paris"

EL CINEMA

"Nosferatu, el Vampir" GRETA GARBO PANORAMA

Val la pena de cridar l'atenció sobre el film *Nosferatu, el Vampir*, que ara tot just ens acaba d'arribar a Barcelona. Es tracta no menys que d'un film de F. W. Murnau, film silenciós en la seva primera versió i que ara de bell nou ha estat llençat al mercat amb una sincronització de bona llei. Les imatges resten encara de Murnau i porten sempre el segell inconfundible del gran mestre alemany; la música, per la seva banda, contribueix a intensificar el senti-

Aquesta superstitió no cal dir com és fàcilment susceptible d'una transposició moral profundament il·luminosa pel que fa a determinades relacions entre els homes.

Preveieu, doncs, l'atmosfera densa de misteri, saturada d'angoixa i d'imprevist dins de la qual el film de Murnau es desenvolupa. El bon mestre a qui devem films de la talla d'*Albada* ha sabut impregnar els seus motius visuals d'una suggestió original i irresistible i el ritme global del film

A les estrelles de cinema està reservada avui la màxima popularitat. Tal, que no sabrà exactament el nom del primer ministre del seu propi país, coneix, de nom i de vista, unes quantes actrius i uns quants actors que la pantalla ha escampat per tot el món. I, al costat de la pantalla, tota una literatura de molt variada qualitat assabenta als aficionats de tot arreu, de les aficions, els gustos, la vida i miracles d'aquests noms que els cartells violats i els tubs de neon planten davant dels ulls del transeünt.

Avui, per tot el món, no hi ha potser dona més coneguda que Greta Garbo, una de les estrelles de cursa més ràpida en el cel cinematogràfic de Hollywood, que és encara com dir el cel de tot el món.

La seva popularitat ha arribat tan lluny, que a cada població hi ha unes quantes noies que fan tot el que poden per assemblar-s'hi. I això planteja una qüestió, la veritable qüestió. Indubtablement, tota noia que fa els possibles per assemblar-se a Greta Garbo és que compta amb un tipus a propòsit i només li cal accentuar-lo, estilitzar-lo, valent-se sobretot del pentinat. Això voldria dir, en definitiva, que el tipus de Greta Garbo és força abundant. Tant, que és fama que en moltes pel·lícules on ella és la protagonista, certes escenes que ho permeten no són interpretades per ella, sinó per una doble. Greta Garbo es reserva per als primers plans, les escenes importants. Què tindrà, doncs, de particular l'enigmàtica sueca per haver provocat, sense distinció de nacionalitats, sexes ni edats, una admiració que arriba sovint al fanatisme?

Ha estat possible que una biografia seva, publicada a Alemanya, portés per títol *Die göttliche Garbo*, «la divina Garbo», i ha estat possible escriure aquest llibre i uns quants més, entre ells les *Memories* de joventut de la pròpia artista.

Com es comprèn, una noia de vint-i-sis anys no pot tenir una biografia gaire llarga. Naixença en un raval pobre d'Estocolm, dintre una família pobre. Estudis primaris, fets sense entusiasme. Mor el pare, deixant tres fills, quan Greta, la més petita, té catorze anys. L'estretor convertida en misèria, i la futura «dona fatal» ha d'ensabonar barbes a la barberia del barri. Però la barberia — es veu que això és igual a tot arreu — és un centre d'informació precís, i al vespre, quan Greta torna a casa, sap tot el que passa darrera aquelles finestres mig velades per la boira: pastura d'una imaginació que s'empeca aventures reuuant els fils d'anècdota recollits a la barberia.

Després, dependent a als Grans Magatzems Paul U. Bergstrom. I un dia, el cap de publicitat la fa retratar amb un capell model de la casa. El primer retrat de Greta, tirat a 50.000 exemplars, circulava, anònim, per tota Suècia. Un bon dia, al magatzem, un senyor desconegut, acompanyat de l'amo, passa en revista totes les dependents com si n'hagués de comprar alguna. Es tracta de fer un film de propaganda. Una dona que arriba esparracada als Magatzems Bergstrom i en surt d'allò més elegant. Aquest fou el primer film de Greta Garbo. En següent d'altres, igualment de publicitat de la casa.

Som en 1922. Un *metteur-en-scène* suec, Erik A. Petschler, es dedica al gènere Mack Sennett: girls en mallot, empaïts, natilla tirada a la cara. Mentre treballa sota les ordres de Petschler, Greta assisteix al Conservatori d'Art Dramàtic d'Estocolm. En

1924, debuta al Teatre Reial i en aquesta ocasió es canvia el seu nom autèntic de Greta Louvisa Gustafson, pel de Greta Garbo, completament inventat. Mauritz Stiller li dona un paper en *La llegenda de Gösta Berling*, film tret de la popular obra de Selma Lagerlöf. Primer gran èxit, seguit d'un viatge a Constantinoble per rodar un film oriental amb capitals alemanys. L'empresa aquesta fa fallida i Greta es queda a Alemanya, treballant, sota la direcció de Pabst, en *El carrer sense alegria*. Encara no havia

Noteta final

A l'autor d'una *Rèplica* apareguda a la pàgina cinematogràfica de *La Nau* de di-lluns, voldríem fer-li entendre:

Que la nostra nota de la setmana passada tenia dues parts ben clares:

Primera. Una de general, en la qual es parlava, sense anomenar les d'una mera ni les de l'altra, de firmes solvents i de firmes insolvents.

Segona. Una de particular, en la qual es comentava una caricatura publicada a *La Nau*.

L'autor d'aquella rèplica podia molt ben pensar-se que la primera part no anava per ell, podia considerar-se inclòs en les excepcions que dèiem que hi havia. No ho ha fet així, demostrant una susceptibilitat ben simptomàtica, i ha escrit una llarga rèplica completament desplaçada.

En canvi, no ha dit ni paraula de l'afer de la caricatura que motivà el nostre comentari, en el qual el senyalàvem ben explícitament. La posició lògica era que fos aquest el punt que tingués interès a deixar ben aclarit.

La nostra sessió vinent

La nostra tercera sessió, organitzada per una revisió del cinema mut, tindrà lloc, com de costum, al cinema París, el dia 6, divendres, a les deu de la nit.

Els seus primers pantalons ens ha semblat el film més característic de Harry Langdon, el qual, com dèiem en el número anterior, no és conegut ací com mereix. Un cinema còmic tan *sui generis* mereix de sobres figurar en una revisió del cinema mut.

A la segona part figurarà l'obra mestra de Frank Borzage, *Torrents humans*. El públic, quan l'estrena, refusà aquest film, tan profundament bell, tan sincerament emotiu; degut a aquesta circumstància el film no fou vist a penes per ningú.

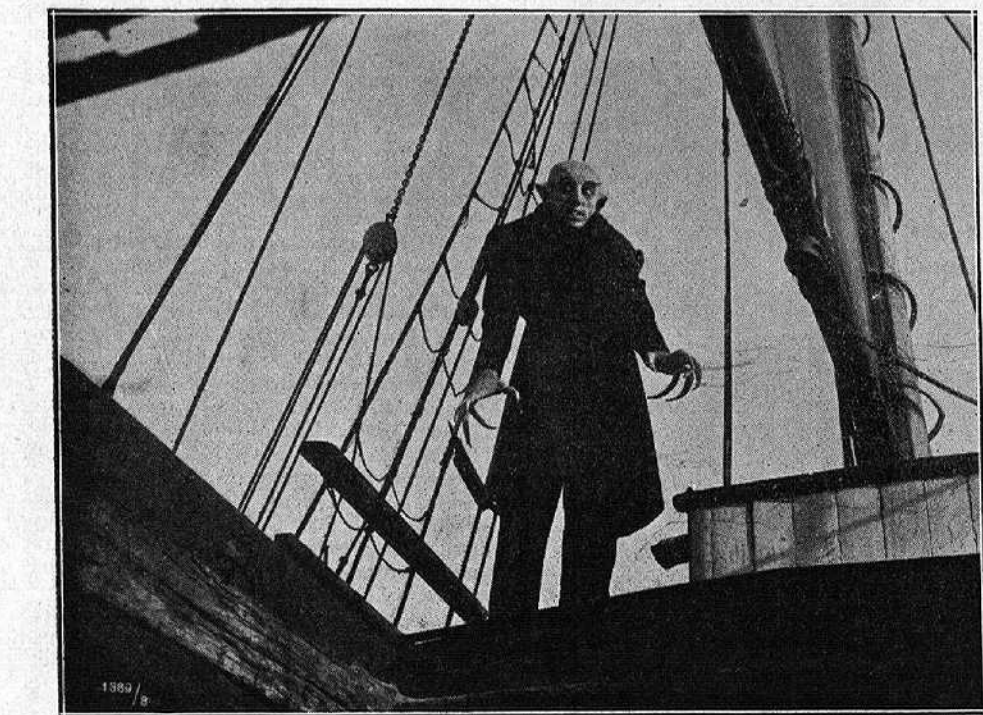
Com que en l'elecció dels títols donem una preferència a aquelles obres que no han estat massa vistes, creiem amb aquest programa oferir per la majoria dels assistents a la pròxima sessió dues novetats que seran dues sorpreses.

"Cain", de Léon Poirier

Tot reservant-nos per al número vinent parlar amb l'extensió deguda de *Cain*, *aventure des mers exotiques*, film recentment presentat a Barcelona en sessió especial, reproduïm avui unes paraules significatives del seu autor:

«El seu èxit significa que el públic no ha perdut el gust del cinema de debò, que prefereix la naturalesa a les decoracions, la rapidesa suggestiva del ritme de la imatge a les lentituds de la paraula mecànica. Caldria deduir-ne que la pantalla tornarà a ésser muda? De cap manera. Penso que ja no és possible de fer un film únicament visual i que els realitzadors d'ara endavant han d'escriure llurs obres en duo: imatges i sons. Però és indubtable l'evidència que el públic vol, abans que res, veure, i sentir per afegidura. El que demana al so, és que faci més suggestiva la imatge.»

Aquest número ha passat per la censura

Del film de Murnau, «Nosferatu»

ment inherent al film creant a tota hora una justa atmosfera emotiva.

Nosferatu és un film que cal situar tot seguit dins el seu gènere, el gènere de guiñol. Aquests assumptes han temptat diverses vegades els realitzadors europeus i americans. El fantàstic, l'inversemblant i el món del terror troben en el cinema — gràcies als seus recursos, en aquest terreny il·limitats — una fàcil i eloqüent plasmació. Aquest film n'és una bella mostra.

L'assumpte del film, com dona a entendre el seu títol, es refereix al vampirisme. Els folk-loristes us diran coses curioses i apassionants sobre aquesta superstitió arrelada entre la gent de cultura rudimentària de molts pobles. Prenent la imatge de la història natural, hom imagina que certs individus viuen de la sang del proïsme. Els vampirs, morts reencarnats, o més simplement vivents donats a les ciències màgiques, són un flagell per a la humanitat escampant arreu on viuen la pesta, la mort o la folia.

és portat amb la mà segura que coneixem.

Si hagués de dar-vos una idea del film, evocaria davant vostre *L'estudiant de Praga*. Hi ha entre l'obra de Henri Gallen i el film present de Murnau un parentiu notable, que es tradueix en una afinitat espiritual d'inspiració i en una afinitat material en els mitjans de realització.

Però el que hi ha de més notable en aquest film, i això sí que em sembla ben important, és el sentiment de la natura que s'hi afirma.

La natura en aquest film, més que un objecte, sembla un organisme. La natura és aquí dramàtica, plena de deus, per parlar en un llenguatge mític avui sens dubte desplaçat, però que corresponia a alguna cosa precisa en el temps de l'alta febre del romanticisme alemany, en el qual pretenen inspirar-se *L'estudiant de Praga* el mateix que *Nosferatu*. La natura s'irrita i somriu a la manera d'un personatge moral que respon amb els homes. Cavalls que fugen desbocats, vent que sacseja furiosament els arbres, sol que il·lumina vastíssimes pinedes que es perden horitzó enllà... l'espectacle de la Natura en aquest film és sempre correlatiu a l'estat d'esperit del protagonista, el qual sembla, doncs, projectar-se damunt de l'espectacle del món.

El vampir i el seu deixeble, que, no tan avençat com el mestre, comença l'aprenentatge caçant mosques — ocupació aparentment pueril però que revela la vampirisme naixent —, porten el dessossec a la gent i a les coses. Tothom va esverat. Morts ells dos, veieu retornar la pau, la Natura apaivagant-se i els animals silvestres lliurar-se de bell nou al viure tranquil i al bon repós.

Aneu a veure *Nosferatu*. Situeu-vos, això sí, en el gènere i davant de l'assumpte que hom pretén fer-vos acceptar, i vull creure que veureu un film capaç d'interessar-vos.

Nosferatu, el Vampir és un film de F. W. Murnau.

JOSEP PALAU

GRANS NOVETATS EN
CORBATES INARRUGABLES

Jaume I, 11
Telèf. 11655

Recordeu
aquesta silueta?

Aviat estarà
novament entre
nosaltres

45.000 persones han desfilat ja pel

Femmina
per veure i sentir

BUSTER KEATON

EN

DE FRENTE...
MARCHEN...!

Si no l'heu vista, apresseu-vos a veure-la.
Si ja l'heu vista, digueu als vostres amics que us en ha semblat.

Producció parlada en
espanyol de
"Metro
GOLDWYN
Mayer"

3.ª setmana

MIRADOR
Procedeix a una revisió del cinema mut

DIVENDRES, DIA 6
presentarà en una tercera sessió al
Cinema Paris

el film **ELS SEUS PRIMERS PANTALONS**
de
Harry Langdon

Un film de Frank Borzage
Torrents Humans amb C. Farrell
i Mary Duncan

Les localitats es posaran a la venda des de dimarts, dia 3, al CINEMA PARIS
Butaques: 2 ptes. - Especial: 1 pta.

CINE PARIS AVUI, PROGRAMA
PARAMOUNT

3 BELLÍSSIMES PRODUCCIONS
EN EL MATEIX PROGRAMA

LA PALOMA filigrana de dibuixos sonors
SU MAJESTAD LA GIRL pel tenor català COLOMER

apologia de la «girl» de fastuosa presentació per
MARY EATON i la delicada comèdia sentimental

DULCISIMA
per NANCY CARROLL - Un film d'optimisme, alegria, amor i joventut

Butaca, 2 pessetes Especial, 1 pesseta

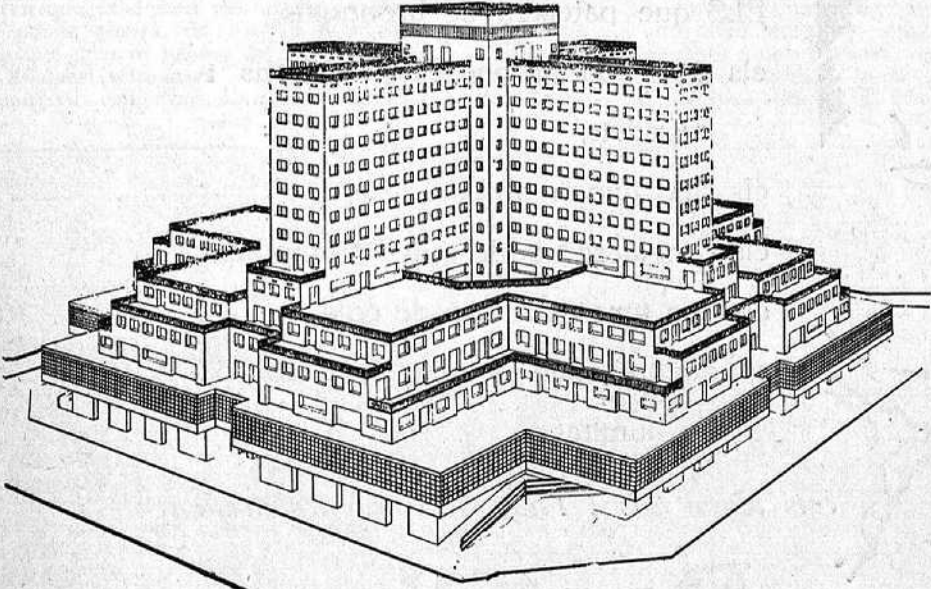
LES ARTS DISCOS

L'actualitat artística

ELS DISCOS

Dibuixos de Francesc Domingo i Josep Granyer

Domingo, un dels pintors més sensibles que tenim, exposa una sèrie de dibuixos a la Sala Parés. Feia temps que no ens havíem encarat amb el llapis de Domingo; i en tornar-hi hem retrobat el gust a la boca, malaltissos com estem per una mena de grip pictòrica que d'un quant temps ençà sofreixen les nostres sales d'exposicions.

Projecte de N. M. Rubió i Tuduri i R. Reventós

Darrera d'una exposició en ve una altra, darrera de quatre paisatges vindran quatre bodegons i el cronista va d'una banda a l'altra fatigat de veure tanta pinturera escaransida. Per què pinten—valga'm Déu!—tots aquests incorregibles aficionats, i sobretot, per què exposen? Sí, ja conec la resposta: El creure de l'art educa l'esperit. Però això seria veritat si els «conreadors» fossin artistes i no, com habitualment succeeix, empastifadors de teles.

Sort en tenim que de tant en tant, entre mig de la brossa trobem cosa fina, com aquests dibuixos de Francesc Domingo.

El cas Domingo és un dels més convicents que es poden presentar per a combatre la sistematització dels procediments i escoles pictòriques. Si seguim l'anterior producció d'aquest artista en adonarem tot seguit. Veureu, aleshores, que ha canviat diverses vegades d'escola i sistema, però que en cada nova concepció pictòrica hi havia, també, una nova aportació de la seva visió exquisida del món fenomènic. És el cas dels artistes de veritable inquietud; quan el sistema no és el fi, sinó, més aviat, una mena d'utilitat.

En els dibuixos ara exhibits hi ha el fruit de les experiències passades. I, com sempre, hi ha l'emoció continguda del seu privilegiat temperament.

L'escultor Josep Granyer ens ha mostrat uns quants dibuixos a la Sala Badrinas. En aquesta activitat l'escultor ha volgut inspeccionar alguns recons de l'anomenat món intern. El més interessant d'aquesta introspecció no han estat pas les seves visions més o menys sobrealistes, sinó, més aviat, algunes composicions d'elements clarament concrets. Recordem, entre altres, una màquina de cosir admirable. És en aquestes visions on nosaltres hem vist el subjectivisme de Granyer. Hi ha també alguns dibuixos d'animals d'una expressivitat remarcable.

Un projecte arquitectònic

Seguint la nostra pauta d'informar els lectors dels projectes i realitzacions arquitectòniques més interessants, avui en presentarem un altre elaborat pels coneguts

arquitectes Nicolau Maria Rubió i Tuduri i Ramon Reventós.

Es tracta d'un projecte de gran envergadura, com podeu veure pel gravat reproduït, el qual representa l'edifici que podria construir-se en substitució de l'actual Mercat de Sant Antoni de la nostra ciutat.

Per comprendre millor els propòsits dels dos arquitectes, anotarem unes quantes xifres. El solar on està situat el Mercat de Sant Antoni—entre els carrers d'Urgell,

o sigui 7 milions de pessetes, aproximadament.

El valor del solar es considera compensat per la cessió gratuïta del pis-Mercat a l'Ajuntament.

Les tarifes de lloguer i altres calculades són:

Planta baixa, Basar saldistes a 25 ptes. m.2 i any	254.575,00
Planta principal, Basar . . . a 20 » » »	160.180,80
Planta primer, segon pis	
Agències, etc. . . . . a 18 » » »	225.368,64
Planta escolar . . . . . a 18 » » »	35.010,00
Pisos lloguer. . . . . a 12 » » »	178.488,00
Total, ptes. anuals.	853.622,44

L'interès brut calculat és de 12'1 per 100, aproximadament.

Descomptant-ne la quarta part, tindríem un edifici que donaria l'interès d'un 9 per cent.

Així, doncs, resulta que a més d'una millora urbana l'Ajuntament faria un bon negoci. Ara bé, com que ja sabem l'estat precari de les finances municipals i les migrades i perilloses possibilitats, quant a negociant, del nostre Consistori, creiem més fàcil aquest projecte si una entitat particular s'ho empenygués d'acord amb l'Ajuntament.

La nostra informació, doncs, va, especialment, dirigida a qualsevol de les poderoses societats anònimes especialitzades en la construcció.

I ara, situant-nos en el punt de vista estètic, haurem de convenir que el projecte dels senyors Rubió i Reventós seria d'una plasticitat impressionant. Cal remarcar la composició ponderada dels seus elements, l'agradable visualitat de les línies de fuga determinades pels quatre angles rectes dels cossos superiors. Fixeu-vos, també, en la moderna solució constructiva de la volada del primer pis destinat a mercat. Solució corrent en la construcció de ciment armat, amb el qual es realitzaria aquest projecte.

Francesc Domingo — Dibuix

Restaran molt temps arxivats, els plans d'aquesta reforma del Mercat de Sant Antoni? L'Ajuntament i les S. A. tenen la paraula.

Ricard Santos

Un altre pintor inèdit ens ha presentat la Galeria Avinyó. Fem constar, des d'ara, el nostre agraïment al marchand Joan Merli per les seves afortunades exploracions en la cerca i treballa d'artistes joves.

Sembla que Ricard Santos, estudiant de Medicina, no s'atreveia a exposar les seves obres. No sabem per quins motius. Segui com sigui, hem d'assenyalar la seva entrada amb veritable efusió.

En l'obra d'aquest pintor, podríem anotar certes afinitats de procediment amb les de Togores; però sense que això indiqui una marcada influència, sinó, més aviat, alguna coincidència. L'art de Santos s'enfoca cap a una visió expressionista, bo i conservant un entenimentat respecte per l'estructura del model. Sap acusar la seva percepció emotiva de l'objecte sense el suport d'accreditacions arbitràriament pictòriques. Per això, la seva pintura és austera i precisa; però també, cal dir, accentuadament uniforme. Aquesta i altres objeccions anotarem si Ricard Santos ja estigués clarament situat. Preferim, doncs, passar-les per alt, en espera de venidores produccions, per les quals puguem judicar, amb més proves, la seva, des d'ara, iniciada carrera pictòrica.

Les Exposicions de Primavera

Les nostres més prestigioses entitats culturals s'han adreçat a l'Ajuntament per tal de restablir les Exposicions d'Art anuals de Primavera, les quals foren suprimides en temps del directori. Esperem la contesta de l'Ajuntament, i esperem que serà afirmativa, perquè no és probable que els actuals regidors vulguin mantenir una suspensió tan incomprensible.

MÀRIUS GIFREDA

El disc al servei dels músics

Fa quatre o cinc anys recordo que es féu popular entre els que intervinguérem en la propagació de les Associacions de Música, una anècdota d'una de les figures de més prestigi en el món musical de Catalunya, que es nega a associar-se en una d'aquelles entitats amb l'excusa de: «a casa ara he posat ràdio i ja em basta». Allò que aleshores era una excusa evidentment injusta, gairebé grotesca, ara, una mica arreglada, fóra una raó de pes. El que posi a casa un gramòfon, possiblement pot passar-se, no direm de protegir la música abonant una quota per formar part d'una entitat de concerts, però sí d'anar als concerts que es celebren per aquests móns de Déu, la major part dels quals són, no ens n'amaguem, insuportables. A Barcelona, sobretot, tat acaba d'ajudar-hi: començant per la basarda que cal vèncer per arribar a passar el portal d'aquella marenga colossal del palau per mal nom dit de la música catalana. Tal com estan les coses a Barcelona, el disc, molt més que en altres capitals del món, és el salvavides del bon filharmònic. I cada dia més, ens veurem obligats a proclamar-ho.

Especialment pels que de la música ens plau la mena de música que hauria de donar-se en la Sala de Concerts ideal que mereix Barcelona. Deixem a banda els liceistes (que en música formen una família a part), els devots de la música simfònica i de cambra no és possible que siguem temptats de seguir més temps a remolc d'empresses, entitats o directors que no poden o no volen donar-nos el que tan fàcilment tenim a l'abast en discos. Impressionats pels millors intèrprets del món, trobem entre els discos els resultats més brillants de la música de totes les èpoques i de totes les tendències: amb els discos aconseguim l'ideal fins ara gairebé inassolible de combinar-nos pel propi gust tot un concert, tota una sessió, sense haver d'acceptar o transigir amb una majoria per poder arribar a sentir una sola obra determinada. Tota la història musical dels concerts celebrats fins ara entre nosaltres, salvant comptades excepcions, està plena de combinacions grotesques: els conjuminadors de programes havien d'ésser mestres en ben condimentar una samfaina ben llampant que anés bé a tots els paladars, i passava que per més ben combinada que fos, tothom, en el fons, quedava descontent. Amb els discos no tenim problema. Les discoteques particulars proporcionaran a cadascú satisfereix els seus gustos. I la música, en definitiva, no en quedarà gens malparada.

Només una dificultat pot aparèixer, mentre el cost material dels aparells i les obres no s'abarateixi: que no tothom podrà arribar a resoldre's individualment el problema musical. Però no és en aquest art únicament on s'ha plantejat tal problema, sinó que també anteriorment ha existit en

la qüestió literària i d'aquí que s'establin les biblioteques públiques. Serà imprescindible, ho és ja, si volem donar una empena decisiva a l'educació musical de Catalunya, decidir-nos de seguida a establir abundantment unes Discoteques (o uns Auditoriums, com s'ha iniciat ja en altres centres musicals d'Europa) que posin a l'abast de tothom poder fruit de tota mena de música. Barcelona hauria de donar l'exemple. I estem segurs que de seguida les altres grans ciutats catalanes la seguirien. Temps endarrera l'Associació de Música de Cambrà decidí crear una gran Discoteca, però no creiem que ja fos amb aquesta finalitat, sinó dedicada exclusivament als seus socis. No sabem com està actualment aquest projecte, però, sigui com sigui, no n'hi haurà prou. La Discoteca que necessita Barcelona ha d'ésser una Discoteca Popular, de la qual puguin gaudir-se gratuïtament tots els ciutadans. (Es més: ara que sembla que va a resoldre's en gran part la qüestió essencialíssima de les Escoles, caldria que els nostres regidors es recordessin d'aquest aspecte capital: de crear, per a ús de les Escoles de pàrvuls, unes Discoteques apropiades per a iniciar els nostres infants en la música. Caldria dotar totes les Escoles Municipals d'aquest servei admirable i imprescindible en els temps que som.)

I és amb una doble finalitat que advoquem per aquesta empresa cultural: la primera per ajudar a enfortir l'educació musical del nostre poble; i la segona, potser tan important com l'altra, per ajudar els nostres músics. A la nostra terra, on els músics catalans (compositors i intèrprets) tenen tan pocs mitjans per viure decentment, la popularització d'aquests auditoriums públics els fóra d'un ajut considerable. Els intèrprets, perquè això els fóra un mitjà de vida amb el qual ara gairebé no compten. I els autors, perquè això els faria arribar Catalunya endins i enfora. Fem de tenir present que el disc tant com ha afavorit la música ha afavorit els músics moderns. Fins ara un jove autor havia de refiar-se d'un miracle per arribar a treure el cap en els programes: amb el disc, ara fàcilment arriba allà on realment la seva personalitat val. El dia que tinguem una empresa editora de discos catalans prou forta per lluitar amb les altres estrangeres, aquell dia podran subvenir els nostres músics l'erecció d'un gran monument (una mena de nou llançament de disc no tan esportiu com el que estavem acostumats a veure, però evidentment més car a la nostra cultura), símbol de la victòria de la música catalana.

FRANCESC TRABAL

MOBILIARI D'ART BUSQUETS

Decorador, mestre ebenista i tapisser. Objectes d'art i de fantasia per a obsequis. Sales d'Exposicions de Belles Arts.

Passeig de Gràcia, 36. Telèfon 16285
BARCELONA

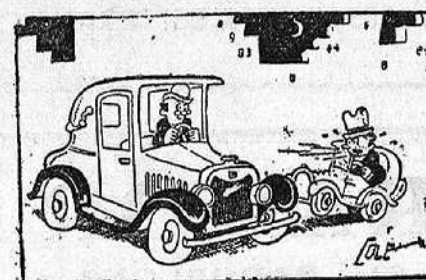

raspalls per a tots els usos
articles de neteja — objectes per a presents
rambla de catalunya, 40

LLIBRES per a les Belles Arts
i Arts Industrials
BANYS NOUS, 5 — Telèf. 20542

Feu fer els vostres gravats en la UNIÓ DE FOTOGRAVADORS

CORTS, 481 : Telèfon 33421

—Es clar, ja us hi atreviu amb un cotxe tan petit!
(Life, Nova York)

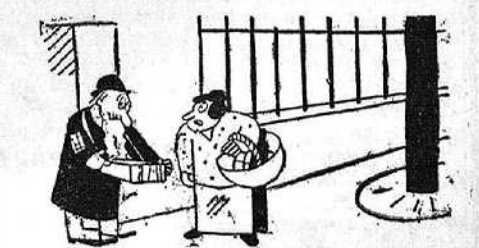

—I com s'ho ha fet per arrebregar aquest xicot? Amb cupons?
(Life, Nova York)

La senyora.—Ja us hem portat totes les eines que hi ha a casa. Què més voleu ara?
El lampista.—Una tovallola de bany i una pastilla de sabó.

(The Bystander, Londres)

LA CRISI DELS NEGOCIS
—I aquella nena que us acompanyava?
—He hagut de reduir el personal.
(L'Oeuvre, París)

Ha constituït un grandios
èxit L'ESTRENA de

MOLLY
LA GRAN PARADA

efectuat diumenge, en sessió
especial, al

Cine Principal Palace

No deixeu d'admirar AVUI
I CADA DIA aquesta me-
ravellosa producció sonora, to-
talment parlada en espanyol.

Exclusiva de "CINNAMOND FILM"

Vda. de Josep Ribas
MOBLES I DECORACIÓ

CASA FUNDADA L'ANY 1850

Consell de Cent, 327 i 329. Telèfon 14657.-BARCELONA

—Atureu-vos. Em sembla que hem fet dos pisos de més.

(Ric et Rac, París)

—Diu que té dos mesos? I és el més petit dels de vostès?

(Dimanche illustré, París)

Conservi la pell sana, neta, jove, fresca i gemada
Aïtí's depressa, amb higiene, simplement
Això ho aconseguirà
amb la

**PASTA
NIX**

PASTILLES ASPAIME

GUAREIXEN RADICALMENT LA

TOS

PERQUE COMBATEN LES SEVES
CAUSES:

COMPOSICIO:

Sucre, llet, h., 5 cts.; extracte regalassia, 5 cts.; extracte diacodi, 2 mls.; extracte medul·la vaca, 3 mls.; Gomenol, 5 mls.; sucre mentonissat, quantitat suficient per a una pastilla.

Catarros, ronqueres, angines, laringitis, bronquitis, tuberculosi pulmonar, asma i totes les afeccions en general de la gola, bronquis i pulmons

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correus: Apartat 190
Telegr.: "Carbur"

BARCELONA
Mallorca, 232

Telèfon 73013

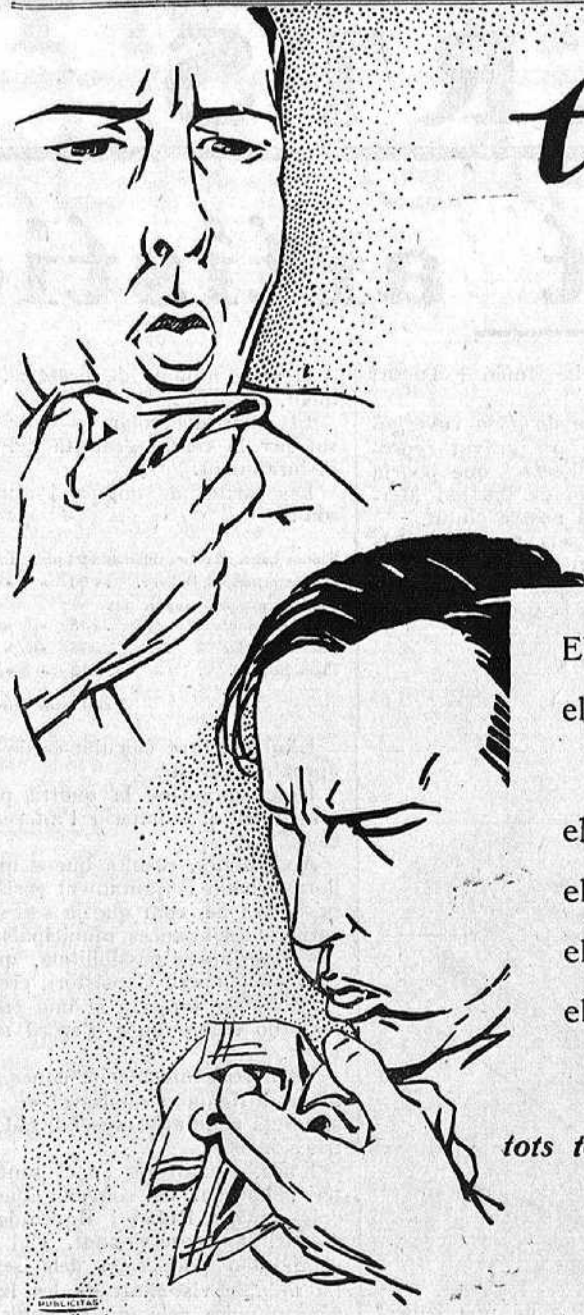
CARBUR DE CALCI: Fabriques a Berga (Barcelona) i Corcubion (Corunya) :: OXIGEN 99% DE PURESIA, Fabriques a Barcelona, València i Còrdova :: ACETILEN DISSOLT, Fabriques a Barcelona, Madrid, València i Còrdova :: FERRO MANGANES i FERRO SILICI :: SOCARRIMAT i SECAT de fils i peces seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIO INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BUIFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS, CONSULTES I ASSAIGS, GRATIS

Suscriviu-vos a **MIRADOR**
Pelai, 62. - BARCELONA

BUTLLETI DE SUBSCRIPCIO

El Sr. ....
que viu a .....
carrer. .... n.º ..... es subscriu a **MIRADOR**
pel preu fixat de 2'50 ptes. frimestre.
..... de ..... de 193.....
Signatura

**tots
tenen
tos...**

ELS que pateixen de bronquitis,
els que són propensos a cadarns i
refredats,
els que fumen amb excés,
els convalescents de grip i pulmonies,
els que tenen irritació de gola,
els que treballen en un medi de pols o
de humitat:

tots tenen tos i l'han de combatre prenent

**Pastilles
del Dr. Andreu**

que descongessionen les mucoses respiratòries
i faciliten l'expectoració. Famoses arreu del
món.

¡Demaneu la nova capsa d'UNA PESSETA!

**DELICIOSO PURGANTE
ACEITE RICINO**

**AIGUA
DE ROCALLAURA**

LA DEU MÉS RICA DEL MÓN

Si vostè pateix d'Albuminúria,
Litiasi úrica (mal de pedra),
Bronquitis parenquimatoses
Nefritis crònica, es curarà radicalment amb

AIGUA DE ROCALLAURA

S'expèn en ampolles de litre i mig
i en garrafons de vuit litres

Distribuidors generals

FORTUNY, S. A.

Carrer Hospital, 32 i Salmeron, 133

A les deu notabilíssimes característiques
que determinen l'extra qualitat del neumàtic

INDIA

Superior al millor

cal afegir avui la nova patent

"Sawtrooth Tedlock"

(Pany de dents de serra)

amb la qual es fa impossible el desprendiment
de la banda de rodament

Les patentades característiques

INDIA

fan possible la fabricació en exclusiva de l'article
de la més alta qualitat que la indústria coneix

Representant general
per a Espanya

A. CAR

BARCELONA

Passeig de Gràcia, núm. 99
Rosselló, 234 - Telèf. 73992

—Com ho heu fet per arribar a centenari?
—Mireu, amb paciència...

(Ric et Rac, París)